

Služby, projekty a práce s nezaměstnanými

Soudobá politika trhu práce Evropský kontext politik pracovního trhu

SPP124, SPP125, SPR125, VPL124 – jaro 2012

Markéta Horáková

Struktura tématu

1. Politika trhu práce, její cíle a nástroje
 2. EES – kontext vzniku
 3. EES jako klíčová součást Lisabonské strategie
 4. EES jako klíčová součást strategie Evropa 2020
 5. Charakteristiky řízení EES - otevřená metoda koordinace
 6. Diskuse - dosahování cílů EES na úrovni členských zemí EU
-

1. Cíle politiky pracovního trhu

- snížení U (přizpůsobení L_s a L_d , flexibilita – obecné, méně cílené programy: strukturální hledisko, hledisko kvality lidského kapitálu)
- redistribuce U (rizikové/znevýhodněné skupiny – cílená opatření, „tailor-made“)
- udržení či rozvoj lidského kapitálu
- sociální cíle: motivace, prevence marginalizace, chudoby a soc. vyloučení

= AP vs. PP (řeší strukturální nezaměstnanost, tlumí inflaci)

2. Kontext vzniku Evropské strategie zaměstnanosti (EES)

90. léta a potřeba realizace společné evropské strategie boje s nezaměstnaností

3 problémy, kterým čelí Evropa na počátku 90. let:

- ❑ vysoká a rostoucí nezaměstnanost (tabulka 1)
- ❑ nízká míra zaměstnanosti (tabulka 2)
- ❑ rostoucí dlouhodobá nezaměstnanost (tabulka 3)

Ideologická, politická a analytická základna pro vznik budoucí EES = **Bílá kniha – růst, konkurenceschopnost, zaměstnanost** (1993)

Tabulka 1 Míra nezaměstnanosti v zemích EU (1)

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
EU (25 countries)	:	:	:	:	9.4	9.1	8.6	8.4	8.8	9.0	9.1	8.7
EU (15 countries)	10.5	10.1	10.2	9.9	9.3	8.6	7.7	7.3	7.6	8.0	8.1	7.9
Euro-zone	10.8	10.5	10.7	10.6	10.0	9.1	8.1	7.9	8.3	8.7	8.9	8.6
Euro-zone (12 countries)	10.7	10.5	10.7	10.6	10.1	9.2	8.2	7.9	8.3	8.7	8.9	8.6
Belgium	9.8	9.7	9.5	9.2	9.3	8.5	6.9	6.6	7.5	8.2	8.4	8.4
Czech Republic	:	:	:	:	6.4	8.6	8.7	8.0	7.3	7.8	8.3	7.9
Denmark	7.7	6.7	6.3	5.2	4.9	5.2	4.3	4.5	4.6	5.4	5.5	4.9
Germany	8.3	8.0	8.5	9.1	8.8	7.9	7.2	7.4	8.2	9.0	9.5	9.5
Estonia	:	:	:	9.6	9.2	11.3	12.8	12.4	10.3	10.0	9.7	7.8
Greece	8.9	9.2	9.6	9.8	10.9	12.0	11.3	10.8	10.3	9.7	10.5	10.0 ^(p)
Spain	19.8	18.8	18.2	17.1	15.3	12.9	11.4	10.8	11.5	11.5	11.0	9.2
France	11.7	11.1	11.6	11.5	11.1	10.5	9.1	8.4	8.9	9.5	9.6	9.5
Ireland	14.3	12.3	11.7	9.9	7.5	5.7	4.3	4.0	4.5	4.7	4.5	4.3
Italy	10.6	11.2	11.2	11.3	11.3	10.9	10.1	9.1	8.6	8.4	8.0	7.6 ^(p)
Cyprus	:	:	:	:	:	:	4.8	3.9	3.6	4.1	4.7	5.3
Latvia	:	:	:	:	14.3	14.0	13.7	12.9	12.2	10.5	10.4	9.0
Lithuania	:	:	:	:	13.2	13.7	16.4	16.5	13.5	12.4	11.4	8.2
Luxembourg	3.2	2.9	2.9	2.7	2.7	2.4	2.3	2.1	2.8	3.7	4.8	5.3
Hungary	:	:	9.6	9.0	8.4	7.0	6.4	5.7	5.8	5.9	6.1	7.1
Malta	:	:	:	:	:	:	6.7	7.6	7.5	7.6	7.3	7.2

Zdroj: Eurostat, 2004

Tabulka 1 Míra nezaměstnanosti v zemích EU (2-pokračování)

⊕

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
<u>Netherlands</u>	6.8	6.6	6.0	4.9	3.8	3.2	2.8	2.2	2.8	3.7	4.6	4.7
<u>Austria</u>	3.8	3.9	4.3	4.4	4.5	3.9	3.6	3.6	4.2	4.3	4.8	5.2
<u>Poland</u>	:	:	:	10.9	10.2	13.4	16.1	18.2	19.9	19.6	19.0	17.7
<u>Portugal</u>	6.9	7.3	7.3	6.8	5.1	4.5	4.0	4.0	5.0	6.3	6.7	7.6
<u>Slovenia</u>	:	:	6.9	6.9	7.4	7.3	6.7	6.2	6.3	6.7	6.3	6.3
<u>Slovakia</u>	:	:	:	:	12.6	16.4	18.8	19.3	18.7	17.6	18.2	16.4
<u>Finland</u>	16.6	15.4	14.6	12.7	11.4	10.2	9.8	9.1	9.1	9.0	8.8	8.4
<u>Sweden</u>	9.4	8.8	9.6	9.9	8.2	6.7	5.6	4.9	4.9	5.6	6.3	6.3 (p)
<u>United Kingdom</u>	9.3	8.5	7.9	6.8	6.1	5.9	5.4	5.0	5.1	4.9	4.7	4.6 (p)
<u>Bulgaria</u>	:	:	:	:	:	:	16.4	19.5	18.1	13.7	12.0	9.9
<u>Croatia</u>	:	:	:	:	:	:	:	:	14.7	14.1	13.6	:
<u>Romania</u>	:	:	:	5.3	5.4	6.2	6.8	6.6	7.5	6.8	7.6	7.7
<u>Turkey</u>	:	:	:	:	:	:	6.5	8.3	10.3	10.5	10.3	10.3 (p)
<u>Iceland</u>	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:
<u>Norway</u>	5.4 (b)	4.9 (b)	4.7	4.0	3.2	3.2	3.4	3.6	3.9	4.5	4.4	4.6
<u>United States</u>	6.1	5.6	5.4	4.9	4.5	4.2	4.0	4.8	5.8	6.0	5.5	5.1
<u>Japan</u>	2.9	3.1	3.4	3.4	4.1	4.7	4.7	5.0	5.4	5.3	4.7	4.4

Zdroj: Eurostat, 2004

Tabulka 2 Míra zaměstnanosti v zemích EU (1)

	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
EU (25 countries)	:	:	:	:	60.6	61.2	61.9	62.4	62.8	62.8	62.9	63.3
EU (15 countries)	60.1	59.8	60.1	60.3	60.7	61.4	62.5	63.4	64.0	64.2	64.3	64.7
Euro-zone	58.3	57.9	58.1	58.2	58.6	59.3	60.6	61.7	62.2	62.4	62.6	63.0
Euro-zone (12 countries)	58.2	57.8	58.0	58.1	58.4	59.2	60.4	61.5	62.2	62.4	62.6	63.0
Belgium	55.8	55.7	56.1	56.2	56.8	57.4	59.3	60.5	59.9	59.9	59.6	60.3
Czech Republic	:	:	:	:	:	67.3	65.6	65.0	65.0	65.4	64.7	64.2
Denmark	72.1	72.3	73.4	73.8	74.9	75.1	76.0	76.3	76.2	75.9	75.1	75.7
Germany	65.1	64.7	64.6	64.1	63.7	63.9	65.2	65.6	65.8	65.4	65.0	65.0
Estonia	:	:	:	:	:	64.6	61.5	60.4	61.0	62.0	62.9	63.0
Greece	53.7	54.2	54.7	55.0	55.1	56.0	55.9	56.5	56.3	57.5	58.7	59.4
Spain	46.6	46.1	46.9	47.9	49.5	51.3	53.8	56.3	57.8	58.5	59.8	61.1
France	59.3	59.1	59.5	59.5	59.6	60.2	60.9	62.1	62.8	63.0	63.3	63.1
Ireland	51.7	53.0	54.4	55.4	57.6	60.6	63.3	65.2	65.8	65.5	65.5	66.3
Italy	52.3	51.4	51.0	51.2	51.3	51.9	52.7	53.7	54.8	55.5	56.1	57.6 ^(b)
Cyprus	:	:	:	:	:	:	:	65.7	67.8	68.6	69.2	68.9
Latvia	:	:	:	:	:	59.9	58.8	57.5	58.6	60.4	61.8	62.3
Lithuania	:	:	:	:	:	62.3	61.7	59.1	57.5	59.9	61.1	61.2
Luxembourg	60.8	59.9	58.7	59.2	59.9	60.5	61.7	62.7	63.1	63.4	62.7	61.6
Hungary	:	:	:	52.1	52.4	53.7	55.6	56.3	56.2	56.2	57.0	56.8
Malta	:	:	:	:	:	:	:	54.2	54.3	54.4	54.2	54.0
Netherlands	63.6	64.0	64.7	66.3	68.5	70.2	71.7	72.9	74.1	74.4	73.6	73.1

Zdroj: Eurostat, 2004

Tabulka 2 Míra zaměstnanosti v zemích EU (2-pokračování)

	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
<u>Austria</u>	:	68.5	68.8	67.8	67.8	67.9	68.6	68.5	68.5	68.7	68.9	67.8 ^(b)
<u>Poland</u>	:	:	:	:	58.9	59.0	57.6	55.0	53.4	51.5	51.2	51.7
<u>Portugal</u>	65.1	64.1	63.7	64.1	65.7	66.8 ^(b)	67.4	68.4	69.0	68.8	68.1	67.8
<u>Slovenia</u>	:	:	:	61.6	62.6	62.9	62.2	62.8	63.8	63.4	62.6	65.3
<u>Slovakia</u>	:	:	:	:	:	60.6	58.1	56.8	56.8	56.8	57.7	57.0
<u>Finland</u>	61.0	60.3	61.6	62.4	63.3	64.6	66.4	67.2	68.1	68.1	67.7	67.6
<u>Sweden</u>	71.3	70.2	70.9	70.3	69.5	70.3	71.7	73.0	74.0	73.6	72.9	72.1
<u>United Kingdom</u>	67.4	67.9	68.5	69.0	69.9	70.5	71.0	71.2 ^(b)	71.4	71.3	71.5	71.6
<u>Bulgaria</u>	:	:	:	:	:	:	:	50.4	49.7	50.6	52.5	54.2
<u>Croatia</u>	:	:	:	:	:	:	:	:	:	53.4	53.4	54.7
<u>Romania</u>	:	:	:	:	65.4	64.2	63.2	63.0	62.4	57.6	57.6	57.7
<u>Turkey</u>	:	:	:	:	:	:	:	48.8	47.8	46.9	45.8	46.1
<u>Iceland</u>	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	83.3	82.3
<u>Norway</u>	:	:	:	:	:	:	:	77.5	77.2	76.8	75.5	75.1
<u>United States</u>	71.2	72.0	72.5	72.9	73.5	73.8	73.9	74.1	73.1	71.9	71.2	71.2
<u>Japan</u>	69.5	69.3	69.2	69.5	70.0	69.5	68.9	68.9	68.8	68.2	68.4	68.7

Zdroj: Eurostat, 2004

Tabulka 3 Dlouhodobá nezaměstnanost v zemích OECD (podíl osob nezaměstnaných déle jak 12 měsíců na celkovém počtu nezaměstnaných)

	1990	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Austrálie	21,6	28,4	30,7	33,6	29,4	29,1	21,2	22,1	22,5	20,7
Rakousko	-	25,6	28,7	29,2	31,7	25,8	23,3	19,2	24,5	24,5
Belgie	68,7	61,3	60,5	61,7	60,5	56,3	51,7	49,6	46,3	49,6
Kanada	7,2	16,7	16,1	13,7	11,6	11,2	9,5	9,7	10,1	9,5
ČR	-	31,3	30,5	31,2	37,1	48,8	52,7	50,7	49,9	51,8
Dánsko	29,9	26,5	27,2	26,9	20,5	20,0	22,2	19,7	19,9	22,6
Finsko	9,2	34,5	29,8	27,5	29,6	29,0	26,2	24,4	24,7	23,4
Francie	38,0	39,5	41,2	44,1	40,3	42,6	37,6	33,8	-	41,6
Německo	46,8	47,8	50,1	52,6	51,7	51,5	50,4	47,9	50,0	51,8
Řecko	49,8	56,7	55,7	54,9	-	56,4	52,8	52,4	56,5	54,7
Maďarsko	-	54,4	51,3	49,8	49,5	49,0	46,6	44,8	42,2	45,1
Irsko	66,0	59,5	57,0	-	-	-	33,1	29,3	35,4	34,3
Itálie	69,8	65,6	66,3	59,6	61,4	61,3	63,4	59,2	58,2	49,7
Japonsko	19,1	20,2	21,8	20,9	22,4	25,5	26,6	30,8	33,5	33,7
Korea	2,6	3,9	2,6	1,6	3,8	2,3	2,3	2,5	0,6	1,1
Lucemb.	42,9	27,6	34,6	31,3	32,3	22,4	28,4	27,4	-	22,6
Nizozemí	49,3	50,0	49,1	47,9	43,5	-	-	26,7	29,2	32,5
Nový Zél.	20,9	20,7	19,4	19,4	20,8	19,2	16,8	14,4	13,3	11,7
Norsko	20,4	16,0	12,0	8,2	6,8	5,3	5,5	6,4	6,4	9,2
Polsko	39,0	38,0	37,4	-	-	37,9	43,1	48,4	49,7	47,9
Portugalsko	44,8	53,1	55,6	44,7	41,2	42,9	38,1	35,5	32,0	43,2
SR	-	-	-	-	-	54,6	53,7	59,8	61,1	60,6
Španělsko	54,0	55,7	55,5	54,1	51,3	47,6	44,0	40,2	39,8	37,7
Švédsko	12,1	30,1	33,4	33,5	-	26,4	22,3	21,0	17,8	18,9
Švýcarsko	16,4	25,0	28,5	34,8	39,8	29,0	29,9	21,8	27,0	33,5
VB	34,4	39,8	38,6	32,7	29,8	28,0	27,8	23,1	23,0	21,4
USA	5,5	9,5	8,7	8,0	6,8	6,0	6,1	8,5	11,8	12,7
EU-15	48,6	49,3	50,1	49,1	47,5	46,9	45,3	41,4	43,4	42,4

Zdroj: OECD Employment Outlook 2000, 2004, 2005

3. EES jako klíčová součást Lisabonské strategie

Březen 2000 – vznik tzv. Lisabonské strategie, EES její součástí – přijetí strategického cíle dalšího rozvoje EU pro časový horizont 10 let (2000-2010):

„Stát se do roku 2010 celosvětově nejsoutěživější a nejdynamičtější ekonomikou založenou na znalostech, schopnou trvalého růstu s větším počtem kvalitních pracovních míst a větší sociální kohezí.“

EES jako klíčová součást Lisabonské strategie

Cíle Lisabonské strategie vytýčeny v pěti oblastech:

1. Zaměstnanost – posílení aktivních a preventivních opatření, větší motivace ke vstupu nebo návratu na trh práce (kvantitativní cíle do roku 2010: 70% celková míra zaměstnanosti, 60% míra zaměstnanosti žen, 50% míra zaměstnanosti osob ve věku 55-64 let)
 2. Znalosti, inovace a dynamika podnikání – kvalitní vzdělání bude prevencí před nezaměstnaností, chudobou a sociálním vyloučením a kvalifikovaná pracovní síla podpoří ekonomický růst a tvorbu nových pracovních míst (důraz na rozvoj lidských zdrojů, zvýšení dostupnosti vzdělání, tvorba a šíření strategií celoživotního vzdělávání, důraz na vzájemnou provázanost vzdělávacích systémů a trhu práce, vytvoření prostředí příznivého pro rozvoj inovací)
-

EES jako klíčová součást Lisabonské strategie

3. Ekonomická reforma (reforma trhů zboží, služeb a kapitálu) – rozvoj dopravy, energetiky, služeb (obzvláště finančních), sladění daňových politik členských zemí
 4. Sociální soudržnost – podporovat zaměstnanost těch, kteří jsou schopni pracovat a zajistit přiměřenou sociální ochranu těm, kteří pracovat nemohou (podpora opatření politiky pracovního trhu a reforma systému sociální ochrany)
 5. Environmentální dimenze udržitelného rozvoje – vyšší ekonomický růst není z dlouhodobého hlediska udržitelný, jestliže není doprovázen přijímáním odpovídajících opatření ve prospěch životního prostředí a zachování přírodních zdrojů (tato dimenze přiřazena v červnu 2001 v Goteborgu)
-

Rok 2010 – bilancování v rámci EES

Kvantifikované míry zaměstnanosti

- Celková zam. 70%: vysoká míra zaměstnanosti v severských zemích a VB (Dánsko 77,4%), nejnižší Maďarsko (57,1%), ČR 67%
 - Zam. žen 60%: severské země a Nizozemí překročili 70% hranici zaměstnanosti žen, velmi nízká zůstává na Maltě, v Itálii a Řecku (méně než 50%), ČR 58%
 - Zam. osob 55-64 let 50%: severské a baltské země 50% hranici překročily, mnoho zemí však na nebo pod úroveň 30% (Malta, Polsko, Lucembursko, Slovinsko, Itálie, Maďarsko), ČR cca 47%
-

Rok 2010 – bilancování v rámci EES

Nedostatky v systému zvyšování investic do lidského kapitálu

- programy celoživotního učení: průměrná účast na CŽV = 10,2%, méně než 5,5% = EL, IT, PT a většina „východních“ zemí (snaha dosáhnout 12,5% do 2010); chybí ucelené koncepce CŽV, účast osob nad 45 let nízká
 - předčasné odchody ze vzdělávacího systému: (1) podíl mladých předčasně opouštějících vzdělávání ve věku 18-24 let = 15,1% (tento podíl narůstá v CY, ES, FR, IT, NL, UK, nejvyšší je v CY, IT, MT, PT, ES, EL, LV); (2) míra dokončení SŠ vzdělání u osob 20-24 let = 77% (snaha dosáhnout 85% do roku 2010), nejnižší v MT, PT, ES
 - slabá vazba vzdělávacích systémů a trhu práce: rychlejší reakce vzdělávacích systémů na aktuální potřeby TP, zapojení zaměstnavatelů do odborné přípravy, např. pomocí finančních příspěvků (AT)
 - nízké veřejné i soukromé finanční investice do vzdělávání
-

4. EES jako klíčová součást strategie Evropa 2020

Výchozí předpoklady

- nenaplnění požadovaných cílů do roku 2010
 - „...krize znehodnotila léta hospodářského a sociálního pokroku a odhalila strukturální nedostatky evropského hospodářství...“, dlouhodobé problémy se prohlubují
 - „Evropa se musí znovu postavit na nohy a poté udržet tempo...“
 - EU musí vycházet ze svých silných stránek: talentovaná pracovní síla, silná technologická a průmyslová základna, pozitiva vnitřního trhu s jednotnou měnou, fungující sociálně tržní hosp.
-

Priority strategie Evropa 2020

„...učinit z EU inteligentní a udržitelnou ekonomiku podporující začlenění a vykazující vysokou úroveň zaměstnanosti, produktivity a sociální soudržnosti...“

Priority:

- ❑ Inteligentní růst – rozvíjet ekonomiku založenou na znalostech
 - ❑ Udržitelný růst – podporovat konkurenceschopnější a ekologičtější ekonomiku méně náročnou na zdroje
 - ❑ Růst podporující začlenění – podporovat ekonomiku s vysokou zaměstnaností, jež se bude vyznačovat sociální a územní soudržností
-

Cíle strategie Evropa 2020

Oblast	Kvantifikovaný cíl pro země EU do roku 2020
Zaměstnanost	<ul style="list-style-type: none">• zvýšit míru zaměstnanosti obyvatel EU ve věku 20-64 let minimálně na 75 %
Výzkum a inovace	<ul style="list-style-type: none">• investovat 3 % HDP EU do výzkumu a vývoje
Změna klimatu a energie	<ul style="list-style-type: none">• snížit energetickou náročnost ekonomiky nejméně o 20 %• zvýšit podíl energie z obnovitelných zdrojů v energetickém mixu na 20 %• snížit emise CO2 o 20 % (případně 30 %)
Vzdělávání	<ul style="list-style-type: none">• snížit podíl dětí předčasně opouštějících vzdělávací systém pod 10 %• zvýšit podíl mladých lidí ve věku 30-34 let s dokončeným vysokoškolským vzděláním nejméně na 40 %
Boj proti chudobě	<ul style="list-style-type: none">• snížit počet osob ohrožených chudobou nejméně o 20 milionů

Iniciativy strategie Evropa 2020

Inteligentní růst	Udržitelný růst	Růst podporující začlenění
<p>INOVACE Stěžejní iniciativa EU „<u>Inovace v Unii</u>“ – zlepšení rámcových podmínek a přístupu k financování výzkumu a inovací, čímž by se posílil inovativní řetězec a zvýšil objem investic v celé Unii.</p>	<p>KLIMA, ENERGIE A MOBILITA Stěžejní iniciativa EU „<u>Evropa méně náročná na zdroje</u>“ – podpora oddělování hospodářského růstu od využívání zdrojů, a to pomocí snížení uhlíku v naší ekonomice, většího využívání obnovitelných zdrojů energie, modernizace dopravního odvětví a podpory energetické účinnosti</p>	<p>ZAMĚSTNANOST A DOVEDNOSTI Stěžejní iniciativa EU „<u>Program pro nové dovednosti a pracovní místa</u>“ – modernizace pracovních trhů prostřednictvím usnadnění mobility pracovních sil a rozvoj dovedností v průběhu celého života za účelem zvýšení účasti na trhu práce a lepšího vyrovnání nabídky a poptávky na trhu práce.</p>
<p>VZDĚLÁVÁNÍ Stěžejní iniciativa EU „<u>Mládež v pohybu</u>“ – zlepšení výsledků vzdělávacích systémů a zvýšení mezinárodní atraktivity evropských vysokoškolských institucí.</p>	<p>KONKURENCESCHOPNOST Stěžejní iniciativa EU „<u>Průmyslová politika pro éru globalizace</u>“ – zlepšení podnikatelského prostředí, zejména pro malé a střední podniky, a podpora rozvoje silné a udržitelné průmyslové základny, která by byla v celosvětovém měřítku konkurenceschopná.</p>	<p>BOJ PROTI CHUDOBĚ Stěžejní iniciativa EU „<u>Evropská platforma pro boj proti chudobě</u>“ – posílení sociální a územní soudržnosti tak, aby výhody vyplývající z růstu a zaměstnanosti byly ve velkém měřítku sdíleny a lidem postiženým chudobou a sociálním vyloučením bylo umožněno žít důstojně a aktivně se zapojovat do společnosti.</p>
<p>DIGITÁLNÍ SPOLEČNOST Stěžejní iniciativa EU „<u>Digitální program pro Evropu</u>“ – urychlení rozvoje vysokorychlostního internetu a využití výhod jednotného digitálního trhu domácnostmi i podniky.</p>		

Inteligentní růst

- **Problémové oblasti:** inovace: investice do výzkumu v EU méně než 2% HDP X USA 2,6%, Japonsko 3,4%; vzdělávání: 1 ze 7 mladých předčasně opouští vzd. systém; méně než třetina osob 25-34 v EU má vš vzdělání X USA 40% vš, Japonsko více než 50% vš; digitální společnost: celosvětová poptávka po ICT představuje trh v hodnotě 2 bilionů eur, jen čtvrtina pochází z evropských podniků.
 - **Cíle:** posilování znalostí a inovací jako stimulů budoucího růstu: zlepšení kvality vzdělávání, posílení výzkumného úsilí, podpora předávání inovací a znalostí, plné využívání ICT (to vše kombinovat s podnikáním a dostatečnými finančními prostředky).
 - **Navržené kroky – stěžejní iniciativy:** Inovace v Unii, Mládež v pohybu, Digitální program pro Evropu.
-

Růst podporující začlenění

- **Problémové oblasti:** zaměstnanost: v EU pouze dvě třetiny ekonomicky aktivních X USA a Japonsko více než 70%, nízká zaměstnanost žen, starších osob a také mladých lidí (nyní více než 21%); dovednosti: 80 mil. Evropanů má nízké nebo základní dovednosti, do roku 2020 poptávka po nízkokv. klesne o 12 mil., počet vysoce kval. míst vzroste o 16 mil.; boj proti chudobě: počet ohrožených chudobou = 80 mil., z toho 19 mil. dětí, dalších 8% populace na hranici
 - **Cíle:** posílit úlohu občanů prostřednictvím vysoké úrovně zaměstnanosti, investovat do získávání dovedností, bojovat proti chudobě, modernizovat pracovní trh, odbornou přípravu a systémy sociálního zabezpečení (zajištění přístupu a příležitostí pro všechny v průběhu celého života)
 - **Navržené kroky – stěžejní iniciativy:** Program pro nové dovednosti a pracovní místa, Evropská platforma pro boj proti chudobě
-

Integrované hlavní směry zemí EU

1. Zajistit kvalitu a udržitelnost veřejných financí
2. Vyřešit makroekonomické nerovnováhy
3. Snižovat nerovnováhy v eurozóně
4. Optimalizovat podporu výzkumu, vývoje a inovací, posílit znalostní trojúhelník a rozvinout potenciál digitální ekonomiky
5. Zlepšit účinnost zdrojů a snížit emise skleníkových plynů
6. Zlepšit prostředí pro podnikatele a spotřebitele a modernizovat průmyslovou základnu
7. **Zvýšit účast na trhu práce a snížit strukturální nezaměstnanost**
8. **Vytvořit dovednostmi vybavenou a odborně připravenou pracovní sílu, podporovat kvalitu pracovních míst a celoživotní učení**
9. **Zlepšit výkonnost systémů vzdělávání a odborné přípravy na všech úrovních a zvýšit účast na terciárním vzdělávání**
10. **Podpořit sociální začleňování a boj proti chudobě.**

5. Charakteristiky řízení EES

Charakteristické rysy vzniklé EES:

- **Konvergence** politik trhu práce členských zemích EU – vytvoření jednotného evropského pracovního trhu
 - **Komplexnost** politik trhu práce členských zemí EU – snaha propojovat politiku trhu práce s politikou vzdělávací, sociální, daňovou, regionální, makro i mikroekonomickou
 - **Koordinace** politik trhu práce členských zemí (tzv. otevřená metoda koordinace, Open Method of Coordination)
-

Otevřená metoda koordinace (OMC)

- ❑ Nezavazuje, umožňuje definovat společné cíle a sdílet co nejlepší praxi při jejich dosahování (sledování a hodnocení pokroku, porovnávání států)
 - ❑ 5 principů:
 - ❑ subsidiarita (rovnováha rozhodování mezi úrovní EU a čl zemí)
 - ❑ konvergence (jednání ve vzájemné shodě, národní strategie se sbližují)
 - ❑ vzájemné učení (výměna příkladů dobré praxe)
 - ❑ integrovaný přístup (strukturální reformy i v dalších soc pol, daň pol, podnikových a regionálních strategiích)
 - ❑ řízení podle cílů (přístup tzv. nového veřejného managementu)
-

Otevřená metoda koordinace

1. vypracování a přijetí společně dohodnutých cílů politiky pracovního trhu na úrovni EU (cíle obsaženy v evropských směrniciích zaměstnanosti, Employment Guidelines, ty součástí integrovaných směrů)
 2. na základě evropských směrnic zpracovány dílčí plány členských zemí EU (Národní programy reformem) a další strategické dokumenty (např. strategie konkurenceschopnosti, strategie CŽV, strategie sociálního začleňování ad.) – obsahují konkrétní opatření a nástroje, kterými členské země přispějí k dosažení cílů EES
-

Otevřená metoda koordinace

3. pravidelné vyhodnocování účinnosti přijatých opatření (kontrolní mechanismus EU, nyní každoroční) – ověření dosažených (ne)úspěchů, přezkoumání cílů a priorit evropské politiky pracovního trhu + podpora vzájemné výměny zkušeností o účinnosti opatření (příklady dobré praxe)
 4. v současné době důraz na benchmarking v sociální oblasti (hodnocení a srovnávání sociálních institucí na podkladě indikátorů výsledků, srovnávání výsledků mezi projekty nebo mezi zeměmi)
-

6. Diskuse

- Význam EES (resp. strategie Evropa 2020) a její vazba na ostatní politiky (zejména hospodářská politika, politika aktivního stárnutí a politika sociálního začleňování)
 - Nové způsoby řízení politiky pracovního trhu – otevřená metoda koordinace (absence kontrolních přinucujících mechanismů → rozpor mezi ekonomickou agendou „formování společného trhu“ (Kodaňská kritéria pro přijetí eura) a agendou sociální ochrany „korigující tržní mechanismus“ (sociální začleňování a politika zaměstnanosti)), posílení přístupu „evidence based“
 - Interakce národních priorit, cílů a opatření politiky pracovního trhu členských zemí EU a agendy zaměstnanosti na úrovni EU
-

Domácí úkol (na 22.3.2012)

Přečíst Národní program reforem ČR 2011 (NPR) a zodpovědět tyto dotazy:

- 1) Jaké kvantitativní cíle si klade ČR k naplnění strategie Evropa 2020?
 - 2) Vyberte jednu z klíčových oblastí (fungující trh práce, vzdělání jako cesta ke konkurenceschopnosti, podpora růstu založeného na výzkumu a inovacích) a dohledejte pro ni relevantní navrhovaná opatření, jimiž se ČR pokusí naplnit cíle strategie Evropa 2020, respektive NPR.
 - 3) Jakým způsobem se do realizace cílů strategie Evropa 2020 a NPR ČR promítá řízení prostřednictvím otevřené metody koordinace? Ukažte na konkrétních příkladech z NPR ČR 2011.
-